

2023 ZOMER NIEUWSBRIEF PAN NEDERLAND

Deze zomer was het groot nieuws dat omwonenden van een perceel lilies bij Boterveen in Drenthe naar de rechter stapten en in een civiele procedure in eerste instantie in hun gelijk zijn gesteld. Voor het eerst in de Nederlandse geschiedenis heeft een rechter de mogelijke risico's van overwaaiende pesticiden belangrijker gevonden dan het gewin van een lilieteler. De gangbare lilieteelt gaat gepaard met een zeer hoog gebruik van pesticiden. De lilies worden voor de export geteeld en dragen dus niet bij aan onze voedselvoorziening; wel aan een vervuild milieu.

Daarentegen, onder het mom van een dreigend voedseltekort, lobbyt de industrie en agrarische sector om de Green Deal van Timmermans te verzwakken: geen 50% reductie van pesticiden en geen 25% biologisch landbouw in 2030, eveneens lobbyen ze voor een soepele wetgeving voor de intrede van CRISPR-Cas (een vorm van genetische modificatie), waarvan ze ons o.a. weerbare, hiteresistente planten en een reductie van het pesticiden gebruik beloven. Dergelijke beloftes hebben we al een keer eerder gehoord (GMO).

Ook doen de producenten uitermate hun best om de toelating van het zeer omstreden middel glyfosaat weer voor 15 jaar te verlengen. Het is bekend dat Syngenta zelfs jarenlang relevante studies over neurotoxische effecten van glyfosaat heeft achtergehouden. Maar de Europese Commissie stoort zich niet aan de achtergehouden studies en houdt hardnekkig vast aan verouderde toxiciteit testmethodes.

(Zie hieronder: Oproep NGO's na EFSA conclusie)

Wordt donateur van PAN Nederland

PAN-Nederland heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij werken hieraan door politiek en beleidsmakers aan te spreken, onderzoek te doen en burgers te informeren. PAN-Nederland doet bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Het team van PAN-Nederland werkt op vrijwillige basis en wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken ook duidelijk dat voor hen voedsel en een milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Vaste donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief en 1 x per jaar wordt de donateur uitgenodigd voor een (digitale) bijeenkomst.

Donateurschap is minimaal € 10,00 per jaar.

[meld je aan!](#)

Vrijwilligers gezocht!

PAN-Nederland is op zoek naar meer vrijwilligers. Wij zoeken gepassioneerde personen, die het team op het gebied van het landbouw- en bestrijdingsmiddelenbeleid, juridische aspecten van het bestrijdingsmiddelenbeleid, juridische procedures en literatuuronderzoek naar toxicologische effecten van bestrijdingsmiddelen willen ondersteunen. Alle geïnteresseerden zijn welkom!

TUINPLANTEN EN PESTICIDEN

De Tuinsector heeft de weg naar duurzaamheid nog steeds niet gevonden.

PAN-NL heeft eind juni 2023 in een steekproef vijftien tuinplanten uit een drietal tuincentra onderzocht op de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen. Het onderzoek heeft zich gericht op planten die voor insecten van nature aantrekkelijk zijn. In de 15 monsters zijn 36 verschillende bestrijdingsmiddelen, inclusief 9 omzettingsproducten aangetroffen. Van de aangetroffen stoffen heeft 36% een insecticide werking en 64% een fungicide werking. De uit België afkomstige vlinderstruiken waren met het verboden en zeer giftige insecticide fipronil vervuild. Onderzoek toonde aan dat het voor de vlinderstruiken gebruikte drainwater fipronil bevat.

OPROEP VAN NGO'S NA EFSA CONCLUSIE

Nederland stem tegen de hernieuwde toelating van GLYFOSAAT

6 juli heeft de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) een schokkend positief advies gegeven om door te gaan met de verlenging van het gebruik van Europa's meest gebruikte herbicide glyfosaat, ondanks een reeks lacunes in de gegevens en onopgeloste problemen. In zijn conclusies benadrukt de EFSA, dat de potentiële genotoxiciteit van onzuiverheden en de risicobeoordeling voor de consument onvolledig bleef. Dat glyfosaatproducten in potentie ontwikkelingsneurotoxiciteit veroorzaken en het microbiom én de biodiversiteit schaden, wordt duidelijk erkend.

Zie ook het artikel in de NRC van 19 augustus 2023 "[Hoe Syngenta een studie naar glyfosaat en hersenschade meer dan 20 jaar achterhield en dit omstreden bestrijdingsmiddel toch groen licht kreeg](#)" en het bericht over uitgelekte documenten die PAN Europe in handen kreeg: [De Europese Commissie is van plan glyfosaat snel opnieuw goed te keuren om wetenschappelijke en publieke discussies te vermijden](#).

DRIEPUNTENPLAN VOOR OMSLAG IN DE SIERTEELT

In een gezamenlijke brief hebben 49 sierteeltbedrijven en 9 organisaties aan 3 Ministers aandacht gevraagd voor de positie van de biologische sierteelt. Verschillende telers laten zien dat biologische teelt en afzet een verdienmodel heeft, maar worden benadeeld in het huidige systeem. En dat is zorgelijk, want hun planten en bloemen dragen bij aan de biodiversiteit en zorgen voor schoon (drink)water, bodem en lucht. Er zijn maatregelen nodig om de obstakels voor de biologische teler weg te nemen en bij te dragen aan het beleidsdoel om in 2030 15% biologisch areaal in Nederland te hebben.

VERBODEN PESTICIDEN EN HOGE GEHALTEN IN ZOMERBLOEMBOLLEN

In 12 monsters van zomerbloembollen en -knollen, zoals lilies en Liatris zijn zowel zeer hoge gehalten als vele verschillende bestrijdingsmiddelen aangetroffen. Meer dan de helft van de onderzochte monsters bevatten verboden bestrijdingsmiddelen. PAN-NL heeft bij de NVWA een verzoek om onderzoek en handhaving ingediend.

PAN-NL adviseert dringend tuincentra geen bloembollen en -knollen van telers te betrekken waar deze verboden middelen en extreem hoge gehalten gevonden zijn. PAN-NL pleit voor wettelijke normen voor een maximaal toelaatbare gehalte en aantal residuen voor sierteelt producten en adviseert de consument geen gangbare bloembollen of -knollen in de tuin te planten.

WAKKER WORDEN...

MIJN ETEN, MIJN KEUZE!

HOUD ONS VOEDSEL GENTECHVRIJ

HOUD ONS VOEDSEL GENTECH VRIJ

Als de plannen van de Europese Commissie doorgaan, komt er begin juli een voorstel voor de herziening van de regels voor nieuwe veredelings technieken. Het wetsvoorstel houdt in dat CRISPR-Cas, een vorm van genetische modificatie waarmee je DNA kunt aanpassen, ongemerkt zijn intrede kan doen in de Nederlandse productie en dus in de schappen van winkels. Met als gevolg dat onze voedingsmiddelen niet meer vrij zijn van gentechnieken en de keuze voor gentechvrij-voedsel verdwijnt. De biologische sector lanceerde 27 juni 2023 een online petitie om de wetswijziging tegen te houden.

RECHTBANK VERBIEDT LELIETELER TE SPIUTEN

Omwonenden van een perceel lilies in Boterveen bij Dwingeloo, stapten naar de rechter en zijn in hun gelijk gesteld.

Door het veelvuldig bespuiten van het perceel met pesticiden vrezden omwonenden voor hun gezondheid en lijdten als gevolg van het spuiten met gif economische schade en vragen om een spuit-verbod.

In het [hoger beroep](#) mocht de teler toch weer spuiten. Niet de 33 middelen die op het oorspronkelijk spuitschema stonden, maar slechts 4 middelen waarvan de teler zegt die echt nodig te hebben om zijn oogst veilig te stellen. Urgenda heeft voor de zaak Boterveen een nieuwe website [aardigeburen.nl](#) met veel informatie opgezet, o.a. over het verloop van het kortgeding Boterveen. Ook is Urgenda een [crowdfunding](#) "help de liliëzaak vooruit" gestart.

Update van de bij het Ctgb ingediende bezwaarschriften

Glyfosaat

Februari 2022 hebben wij samen met de Parkinson Vereniging, Meten=Weten en Tegengif bij het Ctgb een bezwaarschrift tegen de verlenging van 10 glyfosaat houdende middelen ingediend. Daarop heeft het Ctgb een adviescommissie ingesteld. 12 oktober j.l. vond er een hoorzitting met de adviescommissie, Ctgb, toelatingshouders, PAN-NL en M=W plaats. Ondanks zwaarwegende tekortkomingen van de risicobeoordeling, is het bezwaar van PAN-NL en de mede-indieners december 2022 door het Ctgb afgewezen. 20 januari 2023 heeft PAN-NL, namens de Parkinson Vereniging en Tegengif een Beroepschrift tegen de beslissing van het Ctgb bij het College voor Beroep van het Bedrijfsleven (CBb) ingediend. Daarop heeft het CBb op verzoek van het Ctgb wegens de complexiteit van het dossier het Ctgb uitstel van de reactietermijn tot en met 28 april verleend. Op 24 april informeert het Ctgb dat wettens ziekte van de behandelende jurist de beslistermijn van 28 april niet haalbaar is en vraagt nogmaals om een verlenging van 4 weken tot uiterlijk 26 mei 2023.

Profume

Bij het Ctgb is het vragen van uitstel van beslistermijnen een routinezaak. Ook over het beroep dat PAN-NL na de afwijzing van ons bezwaarschrift tegen de toelating van het begassingsmiddel Profume op 9 februari 2023 heeft ingediend, heeft het Ctgb uitstel van de beslistermijn aangevraagd.

Profume wordt voor de begassing van containers gebruikt om mogelijk aanwezige ongedierte te doden. Het middel bevat de zeer giftige stof Sulfurylfuoride. Tegen de toelating van dit middel heeft PAN-NL reeds 18 november 2021 een bezwaarschrift bij het Ctgb ingediend.

De behandeling van het beroep zou 18 juli plaatsvinden, maar wegens vakantie van de behandelende jurist heeft het Ctgb het CBb gevraagd een andere datum voor de behandeling van het beroep te bepalen.

BELEM 0.8MG- Cypermethrin

15 maart 2022 heeft Pan-NL bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) een bezwaarschrift ingediend tegen de toelating van het cypermethrin bevattende product BELEM 0.8 MG.

Op 12 oktober 2022 vond in Ede bij het Ctgb, een hoorzitting van de adviescommissie met het Ctgb, de toelatingshouder van BELEM 0.8MG en PAN-NL plaats. Tijdens de hoorzitting had PAN-NL de gelegenheid om het bezwaar nader toe te lichten. 18 februari heeft het Ctgb het bezwaarschrift afgewezen. Tegen dit besluit heeft PAN-NL op 6 april 2023 bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) Beroep ingesteld.

Wij zijn van mening dat het Ctgb o.a. de wetgeving ten onrechte, en bovendien niet volledig, heeft toegepast. Er zijn onjuiste berekeningen gemaakt voor de emissie van cypermethrin naar het oppervlaktewater, ook zijn foutieve normen gebruikt.

Nieuws uit de media

[30/5/2023 Appels zijn te duur en dat geld gaat niet naar telers maar naar grootgrutters](#)

[31/5/2023 Meer dan een kwart van de NL'se bijenvolken overleefde de afgelopen winter niet](#)

[4/6/2023 Wageningse onderzoekers concluderen dat meer biologische landbouw bijdraagt aan minder broeikasgassen en meer natuur. Minister Adema wil biologisch stimuleren](#)

[12/6/23 Ach die bestrijdingsmiddelen, wat kan het ons schelen... Of toch maar verbieden?](#)

[13/6/2023 Gif spuiten op lilies mag van de wet, toch verbiedt de rechter het](#)

[24/6/2023 De Hofbar over pesticiden en de sierteelt in Westerveld](#)

[27/6/2023 Luidt Drentse zaak het einde van de bollenteelt in? 'Die bollen gaan naar Azië, wij krijgen de troep'](#)

[7/7/2023 Burgers verbouwen samen met de boer hun eigen eten. 'Ik leer elke dag iets'](#)

[10/7/2023 Uitspraak rechter: Drentse lilieteler mag vier gewasbeschermingsmiddelen gebruiken](#)

[26/7/2023 Waarom de omstreden onkruidbestrijder glyfosaat mogelijk nog jaren gebruikt mag worden](#)

[28/7/2023 Bloemen doodspuiten betekent volgens doodspuiten](#)

[30/7/2023 Kaping van het platteland in volle gang](#)

[19/8/2023 Hoe Syngenta een studie naar glyfosaat en hersenschade meer dan twintig jaar achterhield](#)

Facebook

Twitter

Website

Instagram

Deze e-mail is verzonden aan [{{email}}](#). • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u [nieuwsbrief@pan-netherlands.org](#) toe aan uw adresboek.

Laposta